
ANNEX 5

Mesures de resposta educativa
per a la inclusió

PEC

NIVELL 1			RESPONSABLES: Òrgans de govern, coordinació didàctica i participació
ACCÈS O PRESÈNCIA	APRENTENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA	
Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat. Tasques i responsabilitats per a l'actualització de les dades i acords sobre quina és la informació imprescindible per a planificar a temps les mesures de resposta i sol·licitar els recursos necessaris. Plataformes gestió. Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn. Criteris i responsabilitats. Prevenió de l'abandonament escolar. Planificar i avaluar el desenvolupament del protocol d'absentisme del centre i la zona. Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat. Planificar i avaluar serveis complementaris i dissenyar projectes propis (menjador escolar, evacuació, riscos laborals, neteja, estalvi energètic, reciclatge i reutilització de materials, etc). Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport. Serveis complementaris relacionats. Planificar i avaluar. Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat. Sol·licitud, organització i normes d'utilització i manteniment. Programa de reutilització de llibres i materials curriculars. Incloure les normes d'utilització i conservació en el Reglament de Règim Intern (RRI) i les activitats que promouen el valor pedagògic del Banc de llibres en el Pla d'Acció Tutorial (PAT) de cadascuna de les etapes. Productes de suport per l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials seguint les instruccions dictades anualment.. Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les, documentació accessible i acompanyament. Recursos personals, sol·licitud i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària. Criteris d'adscripció i horaris. Organització d'estructures de coordinació entre els professionals del centre (equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport) i amb altres agents externs. Organització dels agrupaments heterogenis de nivell i per al reforç i altres mesures de suport. Planificar i avaluar. Formalitzar les relacions amb institucions i associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries, mitjançant plans d'entorn, convenis, protocols de col·laboració i coordinacions específiques. Planificar i avaluar.	Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió: - Relacions entre els elements curriculars amb les competències clau - Acords per promocionar des de totes les assignatures el bon ús de les TIC i prevenir, la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional - Acords promocionar des de totes les assignatures el reconeixement de les dones i de la seua producció cultural i científica. - Acords per desenvolupar l'orientació professional en les assignatures d'ESO i Batxillerat - Acords metodològics per a donar suport a l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat a les experiències educatives comuns i per a la prevenció de dificultats d'aprenentatge (mitjans i pautes de motivació, representació i expressió múltiples i diversos, metodologies actives, TAC, tertúlies dialògiques, etc) - Criteris per a l'elaboració i selecció de materials didàctics i curriculars accessibles i amb valors inclusius amb coherència amb els Decrets de currículum, l'Ordre 26/2016, de 13 de juny i les instruccions d'inici de curs de totes les etapes. - Criteris i procediments per a l'adaptació dels materials didàctics i curriculars als sistemes de comunicació augmentatius o alternatius i els productes de suport que utilitza l'alumnat de l'etapa. - Avaluació inclusiva dels aprenentatges (procediments i instruments) - Acords i criteris per a la promoció i la certificació competencial - Concreció per a l'etapa de les mesures curriculars i l'organització dels suports per a la inclusió. - Acords i procediments per a l'avaluació de les programacions didàctiques i la pràctica docent. Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i àmbit/ assignatura/mòdul: - Concreció dels acords presos en la concreció curricular en cada nivell i assignatura o mòdul de l'etapa quant al desenvolupament de les competències clau, metodològics, per a l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat i de les programacions didàctiques. - Organització alternativa a la organització habitual dels elements curriculars de l'etapa per a la programació de projectes interdisciplinaris o pels programes específics organitzats per àmbits. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar el bon ús de les TIC - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i prevenir i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar el reconeixement de les dones i de la seua producció cultural i científica. - Justificació de la selecció dels materials didàctics i curriculars de l'assignatura per la seua coherència amb la normativa vigent. Assignatures de lliure configuració de disseny propi que fomenten valors inclusius. Oferta de matèries optatives opcionals en els blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració amb criteris inclusius. Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau relacionades (CAA, CCLI i CMCT), així com per a la prevenció i detecció primerenca de dificultats d'aprenentatge. Formació per a la inclusió. Detecció de necessitats i planificació d'accions formatives dirigides a tots els membres de la Comunitat Educativa que donen suport a la progressiva transformació cap a la inclusió. (PAF)	Relació dels valors amb les pràctiques educatives. Revisar, de forma consensuada i participativa entre tots els membres de la comunitat educativa, els principis del Projecte Educatiu del Centre en coherència amb els valors inclusius i incloure'ls a les actuacions, plans i programes del PEC. Normes de convivència del centre. Organitzar la participació de tots els membres de la comunitat educativa per consensuar les normes del centre i revisar el seu compliment. Sensibilització i informació sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva dirigida al conjunt de la comunitat educativa, així com del Pla d'Igualtat i Convivència, el Reglament de Règim Intern i els protocols d'atenció sanitària, d'acollida, absentisme i acompanyament a la identitat i expressió de gènere. Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol). Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència: — Planificar, per incloure-les al <i>Pla d'Acció Tutorial</i> de les etapes, les actuacions de prevenció i mediació per a la resolució dels conflictes, així com les línies d'actuació d'educació sexual seqüenciades per nivells i les activitats de sensibilització de caràcter coeducatiu, igualitari i inclusiu. — Planificar i avaluar actuacions de transició entre etapes, programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi sobre continguts d'educació inclusiva (igualtat, socialització preventiva, prevenció violència, prevenció de l'acaçament i ciberacaçament, comunicació i relacions interpersonals positives, educació dels sentiments i les emocions, promoció i mediació intercultural, etc..) com a part del <i>Pla d'Igualtat i Convivència del centre</i>. Plans d'orientació acadèmica i professional en clau de gènere, que estimulen la col·laboració de famílies, agents socials, organitzacions, associacions, empreses de l'entorn i itineraris flexibles que valoren la formació professional i les múltiples vies d'accés a estudis universitaris. Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat). Promoció de la salut i la sostenibilitat Planificar i avaluar, fora i dins de l'horari lectiu, programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i de disseny propi sobre sostenibilitat mediambiental, activitat física i esport, alimentació saludable, educació vial, etc. Protocols d'atenció sanitària. Planificar, desenvolupar i avaluar el desenvolupament del protocol. Participació i implicació del professorat. Organitzar el treball en col·laboració i cooperació del professorat, el lideratge distribuït i l'ajuda entre companys pel desenvolupament professional i la innovació sostenible. Participació i implicació de l'alumnat. Organitzar la participació de l'alumnat a la junta delegats, equips d'alumnes ajudants, tutoria entre alumnes. <u>Exemples:</u> els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pigmalions , observadors de la convivència, cibertutors, TEI, Club de deures, , DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc) Participació i implicació de les famílies. Organitzar la participació de familiars en activitats escolars i comunitàries formals i no formals a les diferents actuacions, plans i programes del PEC. Per exemple: grups interactius, comissions mixtes, etc. Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn. Establir relacions informals i formals amb les persones voluntàries de la comunitat, institucions/associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries. <u>Exemple:</u> Sistematitzar un banc de voluntaris, la figura del coordinador/a del voluntariat i la prèvia formació adreçada a la participació en grups interactius d'aquest col·lectiu.	

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 2

RESPONSABLES: Tutor/a i professorat de cada assignatura amb l'assessorament de l'equip docent i altres agents externs. Cap d'estudis, persona coordinadora d'igualtat i convivència i altres persones coordinadores segons etapa i nivell educatiu.

ACCÈS O PRESÈNCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat. Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies. Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol acordat en el centre. Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais dins i forma del centre on es desenvolupen les activitats d'aprenentatge programades per a l'alumnat del grup classe. Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclusius (art 4 apartat 5.f) Decret 104/2018). Desenvolupament amb l'alumnat del grup classe de les activitats que promoguen el valor pedagògic del banc de llibres. Informació accessible sobre beques i ajudes econòmiques i indicacions per sol·licitar-les. Organització de la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació de l'alumnat del centre com la junta de delegats, els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, etc. Organització i participació en la coordinació de les actuacions i programes preventius de promoció de la salut i la sostenibilitat dirigits a l'alumnat del grup classe. Exemples: Prevenció de conductes addictives. UPCCA, Campanyes i programes de prevenció d'accidents, salut, alimentació, educació sexual, tallers del pla director, etc. Coordinació del tutor/a amb l'equip docent i amb els professionals de suport interns i externs que realitzen l'assessorament o participen en la programació d'activitats educatives programades amb l'alumnat del grup classe.	Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global i desenvolupen les competències clau de tot l'alumnat del grup classe. <u>Exemples:</u> aprenentatge servei, Investigació científica, salut i sostenibilitat, creació de productes culturals i artístics, ambients d'aprenentatge, etc. Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació, TIC per l'aprenentatge, tertúlies dial. lògiques, etc) Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les Unitats didàctiques mitjançant els continguts i <u>critèris d'avaluació transversals</u> que formen part del currículum (D 108/2014, D 87/2015). - Lideratge positiu i iniciativa - Aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu, - Autoconfiança i fortaleses personals - Planificació, desenvolupament i avaluació de projectes personals i col·lectius - Identificació, expressió i autoregulació d'emocions i sentiments - Habilitats de comunicació interpersonal i resolució dialogada de conflictes Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva (art. 15 Decret 104/2018). Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les unitats didàctiques i projectes. Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.	Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe.(PAT). Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva. Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres. <u>Exemples:</u> els equips de mediadors i alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pigmalions, observadors de la convivència, cibermentors, TEI, Club de deures, , DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc) Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència que comporten la participació de l'entorn i la comunitat educativa com a concreció del Pla d'Acció Tutorial, del Pla d'Igualtat i Convivència i dels programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi que es desenvolupen en el centre, dins i fora de l'horari lectiu . Activitats d'orientació acadèmica i professional que preparen l'alumnat del grup per a una pressa de decisions vocacional que incorpore la perspectiva de gènere i promoció l'accés igualitari als estudis i professions. (POAP). Consell orientador per l'alumnat D'ESO. Acol·lida al grup classe, especialment als nous membres (PAT) Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental, dins i fora de l'horari lectiu. Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe. Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent. Exemples: disparitat, discriminació, intolerància, violència entre iguals, violència de gènere, addiccions, hàbits higiènics, etc) Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe. Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 3 Totes les mesures del Nivell 2 +

RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent i professorat que participa a les mesures addicionals i, si escau la col·laboració del professorat de suport i l'assessorament del professorat d'orientació i altres agents externs.

ACCÈS O PRESENCIA	APRENENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament de les actuacions específiques del protocol d'absentisme acordat al centre (fases d'inici i manteniment). Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars) d'una actuació o programa addicional d'aquest nivell. Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries Acompanyament personalitzat per sol·licitar beques i ajudes econòmiques. Proves d'accés a Graduat d'Educació Secundària per a majors de 18 anys, proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional, proves d'accés a FPGM i FPGS, proves d'accés a Batxillerat per a majors de 20 anys, proves d'accés a estudis artístics superiors, proves d'ingrés a la universitat per a majors de 25 i 45 anys. Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell. Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat i altres professionals externs dins de l'espai comú pel desenvolupament de les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell. Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell. Procediments administratius, coordinacions i tasques per formalitzar i desenvolupar l'escolarització transitòria de l'alumnat que presenta determinades condicions de salut (UPH i atenció domiciliaria), compliment de mesures judicials d'internament o de mesures de tutela i protecció de caràcter residencial o d'acollida familiar.	Adequació personalitzada de les programacions didàctiques com adequacions metodològiques i per l'avaluació dels aprenentatges de les activitats i materials de les unitats didàctiques. Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu. Exemples. Club de deures fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc Assignatures de lliure configuració autonòmica d'opció: tallers de reforç. Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs. Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil. Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral E. Primària. Millora de la competència comunicativa oral ESO. Tallers de reforç i aprofundiment per a la millora de la CCLI FPA. Cursos de competència comunicativa en llengües estrangeres (Exemples: Español i Valencià per estrangers) Cursos de preparació per a les proves d'acreditació de coneixement del Valencià Cursos per a l'aprenentatge del valencià i del castellà per a persones novvingudes. Totes les etapes. Grups de conversa i de desenvolupament de l'expressió oral organitzats amb voluntaris. Activitats d'ensenyament intensiu de les llengües CV per l'alumnat de nova incorporació o procedent d'altres comunitats. Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic Actuacions i programes d'enriquiment curricular dins i fora del horari lectiu per l'alumnat amb altes capacitats. Mesures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa ESO Programa de millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR). Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatoria (PR4). Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat en risc d'exclusió social. FP Formació Professional Bàsica i Formació Professional Bàsica de segona oportunitat FPA Programes per adquirir la formació bàsica, presencials i a distància: GES 1 i GES 2 Cursos de preparació per a les proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional presencial i a distància. Preparació per a les proves d'accés per a l'obtenció de titulacions que possibiliten d'accés al món laboral presencials i a distància: preparació proves d'accés a CF i a proves d'accés a estudis artístics superiors. Preparació d'ingrés a la universitat majors 25 i 45 anys presencials i a distància. Desenvolupament de la docència directa, activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitòria (UPH i atenció domiciliaria).	Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos. Implementació de les actuacions davant supòsits de violència (O 62/2014 de 28 de juliol, Annexes I, II i IV) amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats. Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu (O 62/2014 de 28 de juliol, Annex III). Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat (Instrucció 15 de desembre de 2016) Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics. Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable. Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs. Programes d'orientació acadèmica i professional i transició a la vida activa per l'alumnat amb NESE i per a compensar situacions de desigualtat i desavantatge. Consell orientador per l'alumnat amb NESE de l'ESO. Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre. Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació. Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal). Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal). Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família (Decret 30/2014, 14 febrer).

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 4 Totes les mesures del Nivell 2 i 3+

RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent amb la intervenció directa del professorat de suport, del personal no docent de suport, del professorat d'orientació i altres agents externs.

ACCÈS O PRESENCIA	APRENENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
Adaptació de les proves d'accés a CF/Ensenyaments de Règim especial/ Accés a la Universitat (PAU) i de totes les proves d'accés per persones adultes. Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars). Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars. Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport. Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials. Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3) Reserva de places per als estudis de Formació Professional per a l'alumnat amb diversitat funcional. Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis, centres d'estimulació primerenca, i recursos de suport a per a la discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motora, discapacitat intel·lectual, (...) i altres. Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, Unitats d'atenció i intervenció del PREVI (UAI) i d'escolarització transitòria (UET/HDIA). Procediments administratius i tasques per formalitzar i desenvolupar l'escolarització transitòria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA) de l'alumnat que presenta determinades condicions de salut mental.	Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla. Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS) Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals E. INFANTIL Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials E. PRIMÀRIA/ESO Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic per a l'alumnat amb necessitats educatives especials BATX Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat Exempcions de qualificació per l'alumnat amb necessitats educatives especials FP Certificació de mòduls d'un cicle formatiu i de les unitats de competència adquirides Programes Formatius de Qualificació Bàsica Flexibilització en la durada i el període d'escolarització de l'etapa de Formació Professional per l'alumnat amb necessitats educatives especials FPA Itinerari formatiu personalitzat per a les persones amb necessitats educatives especials Desenvolupament de la docència directa, activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitòria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA).	Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família. (*) Programa específic dirigit l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident (Annex II Ordre 62/2014). (*) Pla terapèutic del annex IX del Protocol de salut mental (Resolució 11 de desembre de 2017) (*) *Totes aquestes actuacions formen part del Pla d'Actuació Personalitzat

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.